
UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

KATEDRA POSTĘPOWANIA CYWILNEGO I MIĘDZYNARODOWEGO PRAWA HANDLOWEGO

Dr hab., prof. UMCS Tomasz Demendecki

Pl. M. Curie Skłodowskiej 5

20-031 Lublin

e-mail: tomasz.demendecki@mail.umcs.pl

tel.: (+48) 815375334

fax: (+48) 815375444

Lublin, 29. 07. 2022 r.

**Recenzja dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej dr. Dominika Biereckiego
w przewodzie habilitacyjnym**

na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Jako recenzent powołany uchwałą nr 30/2021/2022 Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wyznaczenia składu komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Dominkowi Biereckiemu w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne, przedstawiam opinię o dorobku naukowym i rozprawie habilitacyjnej Pana dr. Dominika Biereckiego w przewodzie nadania Mu stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie nauk prawnych.

Po zapoznaniu się z oficjalną dokumentacją doręczoną mi poza zwyczajowym trybem pocztowym skutecznie w dniu 29 czerwca br., materiałami wytworzonymi przez Pana Habilitanta i załączonymi Jego publikacjami, już na samym wstępie stwierdzam, że końcowy wniosek mojej recenzji jest zdecydowanie pozytywny. Popieram zatem decyzję Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego o wszczęciu przewodu habilitacyjnego dr Dominika Biereckiego i opowiadam się za dopuszczeniem Pana Habilitanta do kolokwium habilitacyjnego, z perspektywą pomyślnego przeprowadzenia dalszych etapów przewodu. Mój pozytywny wniosek opiera się, jak sędzę, na dobrych motywach i mocnych racjach.

Pan dr Dominik Bierecki w roku 2013 uzyskał tytuł magistra prawa po ukończeniu studiów magisterskich na kierunku prawo na Wydziale Prawa i

Administracji Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni. Praca magisterska napisana pod kierunkiem naukowym dr hab. Adama Jedlińskiego była zatytułowana „Członkostwo w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej”. W roku 2017 Habilitant uzyskał stopień doktora nauk prawnych, nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej „Spółdzielnia europejska w świetle prawa polskiego”. Promotorem rozprawy był dr hab. Adam Jedliński, a recenzentami: dr hab., prof. UG Joanna Kruczałak-Jankowska oraz dr hab., prof. KUL Piotr Zakrzewski. Należy podkreślić, że obie prace naukowe stanowiące podstawę nadania Panu Habilitantowi tytułu zawodowego, a następnie stopnia naukowego zostały ocenione jako zasługujące na wyróżnienie.

Ponadto w 2016 r. Pan dr Dominik Bierecki z wynikiem bardzo dobrym ukończył studia podyplomowe „Akademia Spółek”, prowadzone w Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

W latach 2017-2018 Habilitant był zatrudniony na Wydziale Finansów i Zarządzania w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku na stanowisku adiunkta. Od 2018 r. do chwili obecnej, jest natomiast pracownikiem naukowym i głównym specjalistą ds. naukowych kontaktów międzynarodowych w Spółdzielczym Instytucie Naukowym G. Biereckiego sp. j. w Sopocie.

Pan dr Dominik Bierecki jest redaktorem naczelnym kwartalnika Prawo i Więź, członkiem redakcji i stałym recenzentem kwartalnika Pieniądze i Więź oraz członkiem rady programowej miesięcznika Gazeta Bankowa.

Habilitant posiada dodatkowe kwalifikacje zawodowe. Od 2017 r. wykonuje zawód adwokata. Ponadto jest również członkiem: rady nadzorczej Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z siedzibą w Sopocie, rady nadzorczej spółki Syssitia sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, rady nadzorczej Spółdzielni Energetycznej Stellatum z siedzibą w Białej Podlaskiej oraz zarządu Fundacji Grzegorza Biereckiego „Kocham Podlasie” z siedzibą w Białej Podlaskiej.

Obecnie, w ramach wszczętego dnia 17 września 2021 r. postępowania Pan Dominik Bierecki przystępuje jako doktor nauk prawnych do kolejnego etapu awansu naukowego, składając wniosek o uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie nauk prawnych na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Zasada swobody umów w prawie spółdzielczym*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2021, ss. 280.

Dorobek naukowy Pana dr. Dominika Biereckiego w postaci rozpraw i opracowań opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych jest znaczny ilościowo oraz znaczący jakościowo, dlatego zasługuje, aby traktować go jako liczący się wkład Habilitanta do rozwoju dyscypliny nauki prawne w dziedzinie nauk społecznych. Oprócz przedłożonej rozprawy habilitacyjnej, dorobek naukowy Pana dr. Dominika Biereckiego obejmuje łącznie 37 opublikowanych prac naukowych, z czego 32 stanowią opracowania opublikowane już po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych, w tym: 2 monografie naukowe, 8 rozdziałów w recenzowanych monografiach naukowych, 22 artykuły naukowe wydane w krajowych bądź zagranicznych czasopismach naukowych.

Analiza osiągnięć naukowych Pana dr. Dominika Biereckiego przekonuje, że Jego zainteresowania naukowe ogniskują się w obrębie kilku podstawowych obszarów badawczych w sensie szerokim. Pierwszym obszarem badawczym jest prawo spółdzielcze, zaś drugim prawo cywilne, i ich instytucje. W ramach tych obszarów dociekań naukowych wskazać można płaszczyzny badawcze w ścisłym sensie. I tak, studia nad instytucjami prawa spółdzielczego Habilitanta obejmują zarówno problematykę ogólną jak też właściwą dla każdego typu spółdzielni, w tym zagadnienia dotyczące szczególnych typów spółdzielni: spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, banków spółdzielczych, spółdzielni mieszkaniowych, spółdzielni europejskiej, spółdzielni rolników i spółdzielni energetycznych. Opracowania naukowe Habilitanta we wskazanym obszarze obejmowały w szczególności rozważania nad problematyką: członkostwa w spółdzielni, elementu majątku spółdzielni w postaci udziałów członkowskich, zaskarżania uchwał organów spółdzielni, regulacji SKOK i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, połączenia spółdzielni, charakteru prawnego statusu spółdzielni i typologii spółdzielni energetycznych. Rozważania dotyczące w ogólności członkostwa w spółdzielni, stanowiły kanwę do

dalszych samodzielnych badań Habilitanta nad bardzo specyficznym zagadnieniem członkostwa w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, spółdzielniach rolników oraz spółdzielni europejskiej. Wskazanim zagadnieniom Pan dr Dominik Bierecki poświęcił łącznie ponad dwadzieścia opracowań: monograficznych, systemowych i artykułów naukowych. Warto odnotować, że wiele z tych opracowań to dotąd nadal całkowicie oryginalne a zarazem jedyne dostępne publikacje w piśmiennictwie polskim. Część z nich ponadto została wydana w języku angielskim lub rosyjskim w wydawnictwach bądź periodykach zagranicznych.

W ramach badań nad prawem cywilnym, Habilitant część swych opracowań naukowych poświęcił zagadnieniom związanym z częścią ogólną prawa cywilnego, w tym analizie jednostronnej czynności prawnej, problematyce wadliwości oświadczeń woli, a w szczególności czynności prawnej i sankcjom wadliwych czynności prawnych, analizie instytucji przedawnienia. Kolejny obszar Jego działalności naukowo-badawczej w obrębie prawa cywilnego obejmował prawo zobowiązań. We wskazanym obszarze Habilitant koncentrował się przede wszystkim na badaniach nad zagadnieniami szczególnymi, związanymi z nazwanymi i nienazwanymi umowami dwustronnie zobowiązującymi, tj. z umową sprzedaży i umowy forfaitingu oraz instytucją wyzysku i odsetek maksymalnych. Odnotować należy w ocenianym dorobku naukowym także odrębne opracowania naukowe Habilitanta poświęcone wybranym zagadnieniom z zakresu prawa spadkowego, tj. problematyce majątku wspólnego spadkobierców i zastępstwa w wykonywaniu praw spadkobierców (a w szczególności analizie rozrządzeń testamentowych dotyczących wykonawcy testamentu czy kwestii rozporządzenia udziałem w przedmiocie należącym do spadku). Wpadkowo, w ramach prowadzonych badań naukowych Pan dr Dominik Bierecki poświęcił jedno ze swoich opracowań naukowych również problematyce zasiedzenia własności gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste.

Na pochwałę zasługuje także efekt pracy Habilitanta w płaszczyźnie badań porównawczych, w szczególności dotyczących przekrojowej analizy obcych ustawodawstw, dla krajowych naukowców coraz częściej uznawanych niestety za „mniej atrakcyjne”.

Łączna ocena publikacji naukowego autorstwa Habilitanta pozwala na postawienie tezy, że ich Autor jest w pełni dojrzałym badaczem, z opanowanym warsztatem pisarskim, doskonale posługującym się dostępnymi mu metodami badawczymi, wykazującym się doskonałą znajomością prezentowanej problematyki i posiadającym umiejętność formułowania samodzielnych tez badawczych, także dyskusyjnych i uwag *de lege ferenda*.

Przedłożona do oceny rozprawa habilitacyjna „Zasada swobody umów w prawie spółdzielczym” dotyczy problematyki zaliczanej w doktrynie prawa cywilnego do klasycznego kanonu – zasady swobody umów, „królowej zasad”, rządzącej kształtem umownych stosunków prywatnoprawnych. Wskazane zagadnienie obowiązywania w prawie spółdzielczym zasady swobody umów zostało jednak zaprezentowane przez Autora pracy w całkowicie oryginalny sposób na gruncie prawa spółdzielczego, jako zasadnicza podstawa dla cywilnoprawnego charakteru stosunków łączących spółdzielnię.

Wybór tematu rozprawy przez Habilitanta wydaje się już na pierwszy rzut oka trafny. Zagadnienia zaprezentowane na stronach recenzowanej pracy nie doczekały się współcześnie istotniejszego opracowania naukowego. Niniejsza praca wypełnia więc lukę w zakresie wiedzy na temat prezentowanej problematyki. Ewidentnie stanowi ona efekt przemyślanej przez Autora i ugruntowanej koncepcji. Z pewnością wybór ten nie ma charakteru przypadkowego, co dziś nader częste w pracach naukowych. Sam temat pracy należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Uwagi autorskie w niej prezentowane choć mają zasadniczo wymiar teoretyczny, w znakomitej części mogą mieć znaczenie także w praktyce stosowania prawa – kwestia praktyki nie została odzwierciedlona w tytule pracy – nie jest to jednakże defekt – zwięzłość tytułu zawsze stanowi walor pracy. Tym samym moja ocena wyboru tematu pracy jest pozytywna.

Podstawowymi celami badawczymi stało się określenie przez Habilitanta samej dopuszczalności obowiązywania swobody umów w prawie spółdzielczym, określenie norm prawnych wyrażających tę swobodę i zakreślających zarazem jej granice w stosunkach regulowanych przez prawo spółdzielcze, a także ustalenie czy są to normy prawa spółdzielczego, czy też należące do innych gałęzi prawa cywilnego. Postawiona w monografii główna teza badawcza, z którą należy całkowicie się zgodzić, zakłada

natomiast, że w prawie spółdzielczym obowiązują wszystkie elementy zasady swobody umów: swoboda zawarcia umowy, swoboda wyboru kontrahenta i swoboda treści umowy, a także granice swobody umów – w postaci ustawy, natury stosunku prawnego i zasad współżycia społecznego. Istotne pozostaje także, że elementy i granice swobody umów na gruncie prawa spółdzielczego wyrażone są w szczególności dla prawa cywilnego sposób, co wynika przecież ze szczególnego charakteru regulacji tej gałęzi prawa. Ocena taka, jak podkreśla sam Autor rozprawy, jest możliwa w ramach analizy konkretnych przypadków zachodzącej sprzeczności umowy z naturą stosunku prawnego i zasadami współżycia społecznego, w odniesieniu do specyfiki regulacji prawa spółdzielczego.

Należy wyraźnie podkreślić, że prezentacja zasady swobody umów w prawie spółdzielczym jest całkowicie oryginalnym przedsięwzięciem naukowym, w przeciwieństwie do podobnych istniejących już opracowań doktrynalnych dotyczących wskazanej zasady na gruncie prawa zobowiązań, prawa spółek handlowych, prawa rzeczowego, prawa rodzinnego i prawa papierów wartościowych. Zgodzić należy się z tezą, że kompleksowe zaprezentowanie zasady swobody umów w prawie spółdzielczym pozostaje istotne z perspektywy zakresu kompetencji umownej, przysługującej spółdzielni i jej członkom oraz powinno przyczynić się do wyjaśnienia obowiązywania zasady *numerus clausus* spółdzielni. Zadaniem najistotniejszym przed którym stanął Habilitant i z którym, w mojej ocenie, poradził sobie doskonale, było wypracowanie ogólnego modelu funkcjonowania zasady swobody umów w prawie spółdzielczym. Instytucje prawa spółdzielczego poddano analizie w celu wykreowania takiego modelu i omówienia występowania w ich świetle elementów i ograniczeń zasady swobody umów. Owe modele, wykorzystywane w analizie prawnej to pewne wzorce, w oparciu o które - jak twierdził w piśmiennictwie prof. J. Wróblewski - następuje rekonstrukcja rzeczywistości (modele opisowe) albo wyznaczające, jak rzeczywistość powinna się przedstawiać (modele normatywne). Każdy model jest pewną konwencją, której właściwości oceniane mogą być ze względu na przyjmowane kryteria badawcze. W mojej ocenie pojęcie modelu można utożsamiać ze schematem, teoretycznie pozwalającym przedstawić typowe relacje zachodzące pomiędzy różnymi jego elementami. Poprawne utworzenie modelu (po wyeliminowaniu jego cech ubocznych,

nietypowych), służy wyjaśnieniu właściwości struktury i funkcjonowania określonego systemu czy gałęzi prawa lub też jego poszczególnych instytucji. Często złożone zjawiska prawne mogą być w modelach prawnych przedstawione abstrakcyjnie. Wspomniana kategoria ułatwia także wykrywanie niespójności, sprzeczności i luk, a przez to może uzasadniać celowość i inicjować reformę prawa obowiązującego. Wykorzystanie w ramach podjętych badań, kategorii modelu pozwoliło w łatwiejszy, zdaniem Habilitanta, sposób, uchwycić podstawowe cechy analizowanych poszczególnych instytucji, wskazać rozbieżności a zarazem przedstawić elementy wspólne a przez to zaprezentować tytułową zasadę w sposób opisowy i dyrektywalny. Taki zabieg jest w pełni godny aprobaty, choć szkoda że Autor rozprawy nie zdecydował się na zbudowanie równoległe także „dopełniającego” modelu normatywnego i zarazem stanowiącego impuls *de lege ferenda* dla ustawodawcy. Za słuszne zarazem należy uznać ograniczenie analizy w rozprawie do poszczególnych elementów regulacji umów normowanych przez prawo spółdzielcze, wyrażających swobodę umów i jej ograniczeń, a nie cech składających się na „naturę” tych umów. Zaaprobować należy także pogląd Habilitanta, że rozprawa może i powinna okazać się przydatna w ramach wykładni funkcjonalnej, a co za tym idzie także w procesie stosowania prawa.

Monografia składa się z trzech podstawowych jednostek redakcyjnych (rozdziałów), podzielonych na mniejsze (paragrafy i punkty), poprzedzonych syntetycznym wstępem, wykazem skrótów, wykazem bibliograficznym i wykazem wykorzystanych rozstrzygnięć organów sądowych. Rozprawę wieńczy również syntetyczne zakończenie i indeks rzeczowy. Układ pracy nie budzi zastrzeżeń, jest przejrzysty i spójny, odpowiada przyjętym założeniom naukowym (zgodność z klasycznym, prawnomaterialnym ujęciem omawianej zasady) i wiąże się z koniecznością udowodnienia przyjętych tez badawczych. Ujmując tematykę w sposób bardziej interdyscyplinarny być może warto byłoby pokusić się dodatkowo o umieszczenie w strukturze pracy jednostki poświęconej gwarancjom zapewniającym niezakłócone funkcjonowanie omawianej zasady swobody umów i mechanizmom oraz środkom ochronnym. Jednakże wyraźne zogniskowanie analizy problematyki w

plaszczyźnie prawa materialnego uzasadnia przyjęcie takiej a nie innej konwencji autorskiej, także odnośnie struktury wewnętrznej pracy.

Rozdział pierwszy pracy ma charakter wprowadzający, zaś kolejne, stanowią jego rozwinięcie, jako dotyczące meritum wybranej problematyki. Wszystkie rozdziały mają charakter merytoryczny i są związane bezpośrednio z tytułem rozprawy. Przy przygotowaniu rozprawy został w pełni poprawnie wykorzystany dostępny i znany Autorowi zestaw metod badawczych: tj. metoda dogmatyczna w tym analityczna odnosząca się do orzecznictwa, metoda porównawcza oraz historyczna. Metoda dogmatyczna została użyta w ramach analizy obowiązujących regulacji krajowych (a także częściowo regulacji państw obcych). Analizie orzecznictwa poddano reprezentatywne orzeczenia sądowe, które ukształtowały w sferze judykacyjnej poglądy na badane zagadnienia szczegółowe oraz kierunki ich rozwoju, a także obowiązujące przepisy prawne i poglądy przedstawicieli doktryny. Posiłkowe zaś wykorzystanie metod porównawczej i historycznej pozwoliło Habilitantowi na uzyskanie szerszej perspektywy oceny badanych regulacji prawa krajowego (oraz w ograniczonym stopniu obcego). Główne tezy pracy są jednoznacznie zarysowane i wyraźnie dowiedzione.

Dokonany przez Autora wybór materiałów źródłowych i publikacji świadczy o dobrej orientacji w literaturze przedmiotu i umiejętności selekcji pozycji przydatnych dla prezentacji podejmowanego tematu. Należy zaznaczyć, że Habilitant wykorzystał wszystkie istotne dla rozważanej przez Niego problematyki prace naukowe. Szkoda, że w pracy nie zostały wykorzystane natomiast w szerszym zakresie prace obcojęzyczne, choć wy tłumaczeniem tego może być osadzenie omawianych instytucji w prawie krajowym. Należy natomiast podnieść, że cytowana w pracy literatura przedmiotu została w odpowiedni konstrukcyjnie sposób ujęta w przypisach. Sprawia to, że recenzowana rozprawa, w ujęciu formalnym, stanowi przykład dobrze przygotowanego dzieła naukowego i niewątpliwie świadczy o dojrzałości warsztatowej Autora rozprawy. Ogromną zaletą pracy jest także doskonale wykorzystanie w niej dostępnego, bogatego orzecznictwa sądowego. Sposób wykorzystania w rozprawie orzeczeń świadczy o dokładnym zapoznaniu się z ich treścią i o umiejętności ich właściwego wykorzystania przez Habilitanta. To wzbogaca pracę, pozwala zarazem odnieść efekt analizy prawnej do potrzeb praktyki. Praca ta niewątpliwie w efekcie zastosowanych odniesień do

praktyki zyskuje dodatkowy, istotny walor. Praca jest napisana dobrym stylem - Autor pisze w sposób przejrzysty i precyzyjny, poprawną, zrozumiałą polszczyzną

W rozdziale I zatytułowanym „Swoboda umów w prawie spółdzielczym, konstytucyjnym, prawnomiędzynarodowym i prawnoporównawczym”, zaprezentowano pojęcie zasady prawa i związek zasady swobody umów z prawem spółdzielczym. Określono wzajemną historycznie relację pomiędzy rozwojem ruchu spółdzielczego i powstaniem organizacji spółdzielczych a kształtowaniem się cywilistycznej teorii autonomii woli i dogmatycznym uzasadnieniem związania umową. Przedstawiono w ujęciu retrospektywnym przejawy obowiązywania swobody umów i jej ograniczeń. Poddano analizie regulacje konstytucyjne gwarantujące swobodę umów. Zaprezentowano także przejawy swobody umów w obowiązujących normach międzynarodowego prawa spółdzielczego. Wskazany rozdział zawiera również omówienie przejawów obowiązywania swobody umów w wybranych zagranicznych systemach prawa spółdzielczego, w celu porównania ich regulacji z polskim prawem spółdzielczym. Lektura treści § 6 rozdziału I pozostawia zarazem pewien niedosyt wywołany nazbyt syntetycznym zaprezentowaniem wybranej problematyki w ustawodawstwie obcym i niewyciąganiem z przedstawienia rozwiązań wybranych państw istotniejszych wniosków. Dość arbitralny pozostaje także dobór tych prezentowanych regulacji obcych.

W rozdziale II pod tytułem „Elementy swobody umów w prawie spółdzielczym” omówiono swobodę umów w prawie spółdzielczym z perspektywy pozytywnej, dokonując analizy norm prawnych stanowiących podstawę do rekonstrukcji elementów swobody umów w prawie spółdzielczym. Taki zabieg należy w pełni zaaprobować. W wymienionym rozdziale przedstawiono podstawę umownego zrzeszenia się w spółdzielni, różnice w modelach kompetencji umownej wynikającej z art. 353¹ k.c. i przepisów prawa spółdzielczego oraz model regulacji treści stosunków pochodnych od członkostwa w spółdzielni i stosunków współzależnych od członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej przez postanowienia statutu spółdzielni. Dokonano zarazem wyraźnej i uzasadnionej dystynkcji stosunków współzależnych od członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej od stosunków pochodnych od członkostwa ze spółdzielni. Wyróżniono również typy umów regulowanych przez prawo spółdzielcze, ze względu na

wywoływane przez nie skutki prawne, i określono charakter umów stanowiących realizację celu spółdzielni. Nie pominięto także omówienia problematyki kolizyjnoprawnej, odnośnie wskazania prawa właściwego dla umów regulowanych prawem spółdzielczym. Rozdział II zawiera także rozważania poświęcone swobodzie w zakresie formy umów normowanych prawem spółdzielczym.

W rozdziale III „Granice swobody umów w prawie spółdzielczym” zaprezentowano granice swobody umów w prawie spółdzielczym. Omówiono w nim kwestie związane z ograniczeniem swobody umów przez normy konstytucyjne i normy prawa europejskiego. Przedstawiono charakter norm prawnych zakreślających granice swobody umów, a także rozważania na temat istoty sprzeczności umowy i jej celu z ustawą oraz charakteru obejścia ustawy jako przyczyn nieważności czynności prawnej. Na treść wskazanego rozdziału składają się również analiza i uwagi autorskie dotyczące sprzeczności umowy z naturą stosunku prawnego granic swobody umów wyznaczonych zasadami współżycia społecznego.

Sposób ujęcia hipotez badawczych przez Habilitanta, poszczególnych tez rozprawy i wniosków końcowych, jak i sposób ich rozwinięcia i udowodnienia, nie nasuwa żadnych zastrzeżeń.

W szczególności, zgodzić się należy ze stanowiskiem przyjętym przez Autora rozprawy, że regulacja prawa spółdzielczego przewiduje umowne źródło stosunków prawnych (członkostwa, pochodnych od członkostwa, współzależnych od członkostwa), wiążących spółdzielnię z jej członkami. Zaaprobować należy więc też wniosek, że powstanie stosunku członkostwa w spółdzielni, a także samej tej korporacyjnej osoby prawnej (spółdzielni) zależy od realizacji przysługującej tym podmiotom (członkom i spółdzielni) swobody w procesie kreacji łączącego ich stosunku prawnego. Akceptowalne jest także stanowisko, że wykształcenie się spółdzielni w obecnej postaci stanowi element ewolucji zasady swobody umów jako zasady prawa cywilnego, a powoływanie się na tę zasadę w procesie tworzenia spółdzielni doprowadziło do normatywnego usankcjonowania ich statusu jako podmiotów prawa cywilnego.

Zaakceptować należy także pogląd, choć niejednolity w piśmiennictwie, a sformułowany w ocenianej pracy przez Habilitanta, że swoboda wyboru formy umowy nie stanowi elementu składowego zasady swobody umów.

Zgodzić należy się też ze stanowiskiem o obowiązywaniu swobody treści umowy w postaci normy kompetencyjnej i wynikających z tego założenia dalszych konsekwencji (konstrukcja kompetencji generalnej i szczególnej).

Za bardzo istotne i nowatorskie należy uznać również uwagi Habilitanta zawarte w rozprawie, a dotyczące umowy konsorcjum spółdzielczego.

Na uwypuklenie zasługuje także autorskie stanowisko zajęte przez Autora rozprawy odnośnie prezentacji granic swobody umów w postaci natury stosunku prawnego z uwzględnieniem cech charakterystycznych stosunku, wynikających z modelu uregulowania przez prawo spółdzielcze stosunku pochodnego od członkostwa w spółdzielni, współzależnego od członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej, stosunku udziału w spółdzielni europejskiej i spółdzielni rolników.

Oceniane opracowanie monograficzne niewątpliwie poświęcone zostało niezwykle istotnej i aktualnej problematyce. Jest przy tym solidne, wyczerpujące i warte szerszego zaprezentowania nie tylko środowisku naukowemu ale także zainteresowanemu gronu prawników-praktyków.

Należy uznać, że przedłożona rozprawa świadczy o posiadanej przez Pana dr. Dominika Biereckiego umiejętności dokonania wyboru naukowo ważnego przedmiotu swoich rozważań i stanowi udaną próbę opracowania istotnego problemu badawczego, zarazem tworząc interesujący przyczynek do zgłębienia wiedzy na ten temat. Autor jest bardzo precyzyjny, nie pozwala sobie na dygresje w kierunku materii pobocznie tylko związanych z głównym zagadnieniem.

Merytoryczny poziom przedłożonej mi do oceny rozprawy habilitacyjnej autorstwa Pana dr. Dominika Biereckiego w pełni odpowiada jej przeznaczeniu, a oceniana rozprawa nie ma odpowiednika w polskiej literaturze naukowej.

Poza osiągnięciami w obszarze naukowo-badawczym, dalszego uzasadnienia dla pozytywnego wniosku o dopuszczeniu dr. Dominika Biereckiego do dalszego etapu przewodu habilitacyjnego dostarczają pozostałe obszary Jego działalności naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej. Habilitant w okresie zatrudnienia w Wyższej Szkole

Bankowej w Gdańsku prowadził zajęcia dydaktyczne i seminaria. Brak natomiast informacji o ilości wypromowanych przez Niego magistrów bądź licencjatów. Uczestniczył aktywnie jako referent w polskich i zagranicznych konferencjach naukowych, także o zasięgu międzynarodowym. Jako zwycięzca Konkursu dla młodych specjalistów i działaczy ruchu SKOK w 2018 r. Habilitant brał udział w międzynarodowym programie Światowej Rady Związków Kredytowych. Pozostaje czynnym członkiem: Rady Programowej Powszechnego Uniwersytetu Nauczania Chrześcijańsko-Społecznego, Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników Prawa Spółdzielczego z siedzibą w Luksemburgu, Europejskiej Sieci Unii Kredytowych z siedzibą w Brukseli, Regionalnego Centrum Unii Kredytowych przy Światowej Radzie Związków Kredytowych. Od 2018 r. Pan dr Dominik Bierecki jest członkiem jury w konkursie na najlepszą pracę z zakresu spółdzielczości, organizowanego przez Spółdzielczy Instytut Naukowy w Sopocie.

W ramach współpracy z sektorem gospodarczym, jako adwokat świadczy pomoc prawną na rzecz przedsiębiorców, pełni funkcję członka organu nadzoru spółdzielni i spółek prawa handlowego oraz funkcję członka zarządu fundacji.

Habilitant jest także autorem licznych opinii i ekspertyz przygotowanych na zlecenie: Senatu RP, Banku Światowego, Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, SKOK im. Franciszka Stefczyka w Gdyni czy podmiotów prawa handlowego. Od roku 2019 pozostaje ekspertem w organizacjach międzynarodowych: Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, Departamentu Międzynarodowej Organizacji Pracy ds. Spółdzielczości, Regionalnego Centrum Związków Kredytowych przy Światowej Radzie Związków Kredytowych.

Konkludując: wszystkie osiągnięcia naukowe Pana dr. Dominika Biereckiego, Jego dorobek badawczy, dydaktyczny i organizacyjny zasługują na pozytywną ocenę. Stanowią dobrą podstawę do kontynuowania przewodu habilitacyjnego z Jego udziałem, a ostatecznie powinny umożliwić Radzie Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego podjęcie uchwały o nadaniu Panu dr. Dominkowi Biereckiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie nauk prawnych.

Ponawiam zatem pozytywny wniosek, jaki postawiłem na początku recenzji i proszę Wysoką Radę o akceptację mojej opinii.

Uwzględniając to, że recenzowana rozprawa stanowi całkowite *novum* w polskim piśmiennictwie, ma ogromny walor poznawczy i posiada zdecydowanie charakter interdyscyplinarny, a także doceniając ponadprzeciętny wysiłek Habilitanta w stworzenie tak oryginalnego dzieła wnoszę o jej **wyróżnienie**.

Tomasz Demendecki ✓

Prof. UMCS, dr hab. Tomasz Demendecki

